

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursurilor declarate de Socolveac Victor și Socolveac Valentina,

în cauza civilă, intentată la cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 8 împotriva lui Socolveac Victor și Socolveac Valentina cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei pentru consumul energiei termice și compensarea cheltuielilor de judecată,

și acțiunea reconvențională înaintată de Socolveac Victor împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la recunoașterea faptului lipsei contractului de furnizare a energiei termice, lipsa dreptului de a cere plata pentru un serviciu nesolicitat, anularea facturii de plată pentru energie termică pentru luna ianuarie 2023,

împotriva încheierii din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru,

(Dosarul nr. 2r-98/25

NR. PIGD 2-23045923-01-2r-11032025)

Cererile de apel restituite în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, din motiv că apelanții nu au prezentat dovada achitării taxei de stat și de timbru. Însă, la examinarea cererilor de scutire totală a plății taxei de stat, instanța de apel a manifestat un formalism, nu a asigurat o aplicare flexibilă a normelor procedurale ce reglementează instituția taxei de stat și nu a luat în considerare probele anexate, ce denotă imposibilitatea apelanților de a achita integral taxa de stat la depunerea cererii de apel.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Jomiru-Niculiță)

Instanța de apel: Curtea de Apel Centru (R. Pulbere, D. Dulghieru, A. Cașcaval)

21 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile declarate de Socolveac Valentina și Socolveac Victor,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Judecător Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 28 martie 2023, SA „Termoelectrica” a înaintat cerere de chemare în judecată, în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 8 împotriva lui Socolveac Victor și Socolveac Valentina cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 8859,27 de lei, acumulată pentru perioada decembrie 2021 - ianuarie 2023 și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. La 31 mai 2023, Socolveac Victor a depus cerere reconvențională împotriva SA „Termoelectrica”, solicitând recunoașterea dreptului lui Socolveac Victor și Socolveac Valentina de a nu plăti pentru serviciile necomandate de aceștia pe facturile care nu respectă cerințele legii, emise pe numele unei persoane necunoscute, fără a încheia contracte relevante pentru furnizarea de energie termică; recunoașterea facturii de plată a energiei termice necomandate, nelivrate și neconsumate în valoare de 60 665,08 de lei pentru luna ianuarie - 2023 pe numele lui Socolveac Victor ca fiind nejustificată și nelegală; obligarea SA „Termoelectrica” să anuleze creanța/factura aferentă lunii octombrie 2019 pentru plata energiei termice în valoare de 60 665,08 lei.

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND

3. Prin hotărârea din 26 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Socolveac Victor. S-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” și s-a încasat în mod solidar de la Socolveac Valentina și Socolveac Victor, în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 8 suma de 8859,27 de lei, cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice acumulată în perioada 01 decembrie 2021-31 ianuarie 2023. Suplimentar, s-a încasat în mod solidar de la Socolveac Valentina și Socolveac Victor în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 270,00 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

4. La 17 iulie 2024, Socolveac Valentina a declarat apel împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând scutirea apelantei de la plata taxei de stat și casarea hotărârii instanței de fond.

5. La 17 iulie 2024, Socolveac Victor a declarat apel împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

6. Prin încheierea din 03 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău (corectată prin încheierea din 30 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru), s-a respins cererea apelantei Socolveac Valentina privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu se dă curs apelurilor declarate de Socolveac Valentina și Socolveac Victor, împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. S-a acordat apelanților Socolveac Valentina și Socolveac Victor, un termen de 10 (zece) zile, din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză, pentru depunerea unei cereri de apel traduse în limba română, motivate și semnate corespunzător, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea copiilor de pe cererea de apel într-un număr egal cu numărul participanților la proces, cu anexarea originalului dovezii de achitare a taxei de timbru în sumă de 200,00 de lei, pentru fiecare, și a taxei de stat în sumă de 404,33 de lei, pentru fiecare. S-a comunicat apelanților Socolveac Valentina și Socolveac Victor că, rechizitele bancare pentru achitarea taxei de stat sunt disponibile pe site-ul Curții de Apel Chișinău [https:// cac.instante.justice.md/ro/content/taxa-de-stat](https://cac.instante.justice.md/ro/content/taxa-de-stat). S-a explică apelanților că cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată și înregistrată nemijlocit în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a indicațiilor din prezenta încheiere, la expirarea termenului acordat, cererea de apel va fi restituită de către un complet din 3 judecători, fără citarea participanților.

7. La 26 decembrie 2024, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău, Socolveac Valentina a depus cerere de apel motivată și o cerere prin care a solicitat repetat scutirea de la plata taxei de stat. La aceeași dată, Socolveac Victor a înaintat cerere de apel motivat și cerere privind scutirea de la plata taxei de stat.

8. Prin încheierea din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru, s-a constatat ca abuzivă cererea repetată înaintată de apelanta Socolveac Valentina cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. S-a respins cererea apelantului Socolveac Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. S-a restituit apelurile declarate de Socolveac Valentina și Socolveac Victor, împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelanții nu au îndeplinit integral indicațiile instanței de apel din încheierea din 03 decembrie 2024.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

9. La 29 ianuarie 2025 Socolveac Victor a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru (f.d. 169, 171).

10. În motivarea cererii de recurs a invocat că încheierea contestată este ilegală și supusă anularii deoarece nu este justificată de dispozițiile legii și de circumstanțele reale, dar se bazează pe o evaluare deliberat nerezonabilă a circumstanțelor obiective, deoarece în vederea executării prevederilor expuse în încheierea (fără curs) din 03 decembrie 2024 a instanței de apel, a depus la 26

decembrie 2024, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată în limba rusă cât și în limba română, însoțită de dovada achitării taxei de timbru în cuantum de 200 de lei. Însă, referitor la prezentarea dovezii taxei de stat a depus o cerere prin care a menționat că apelantul în temeiul art.41 din Legea nr.105 din 13 martie 2003 privind protecția drepturilor consumatorului, art.85 din Codul de procedură civilă și prevederile art.4 alin.(1), p.7¹) din Legea 1216 din 03 decembrie 1992 privind taxa de stat, urmează a fi scutit de la plata taxei de stat, plată care nu este prevăzută de lege.

10.1. Drept urmare, a solicitat anularea încheierii contestate și restituirea pentru o nouă examinare a chestiunii soluționate prin încheierea anulată.

11. Tot, la 29 ianuarie 2025, Socolveac Valentina a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru (f.d. 173-174).

12. În motivarea cererii de recurs a invocat că în vederea executării prevederilor expuse în încheierea (fără curs) din 03 decembrie 2024 a instanței de apel, a depus la 26 decembrie 2024, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău, a depus motivarea apelului redactată în limbile rusă și română (nr. 11460) și o cerere suplimentară de scutire de la plata taxei de timbru și taxei de stat (nr. 11461), în care a solicitat să fie scutită de plata taxei de timbru și a taxei de stat. Însă, instanța de apel nu a acordat atenție cererii de apel suplimentare în limba română și cererii suplimentare de scutire de la plata taxei de stat și a taxei de timbru, și prin încheierea din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru a restituit apelului declarat de Socolveac Valentina împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelanta nu a înlăturat integral neajunsurile indicate de Curtea de Apel în încheierea din 03 decembrie 2024.

12.1. În acest sens, a notat că consideră încheierea din 31 decembrie 2024 este nerezonabilă, ilegală și trebuie anulată, întrucât argumentele care au stat la baza deciziei de restituire a cererii de apel sunt exagerate, nu corespund circumstanțelor reale și contrazic materialele dosarului, iar decizia se bazează pe o evaluare deliberat nerezonabilă a circumstanțelor obiective, faptice și reale în luarea încheierii. Or, lipsa mijloacelor financiare pentru plata taxei de stat și a taxei de timbru reprezintă un obstacol insurmontabil în calea accesului la justiție pentru a ataca hotărârea primei instanțe, care a fost pronunțată cu încălcarea gravă a normelor de drept procedural și îmi încalcă drepturile și interesele legitime.

12.2. Drept urmare, în temeiul celor expuse, în vederea înlăturării obstacolului în calea accesului liber la justiție, în conformitate cu art. 423, art. 425, art.428, art.85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, art. 20 din Constituția Republicii Moldova, în conformitate cu punctele 2 și 3 din Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 20 din 26 septembrie 2024, în lumina Hotărârilor CEDO din 09 octombrie 2007 și 04 noiembrie 2008, a solicitat

admiterea recursului, casarea integral a încheierii din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru, scutirea apelantei de plata taxei de timbru și a taxei de stat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

14. Art. 425 din Codul de procedură civilă, stabilește că:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

15. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

16. Art. 427 alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, relevă că:

„(1) Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:
c) să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.”

17. Art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

18. Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 20 din 26 septembrie 2024 privind controlul de constituționalitate și excepția de neconstituționalitate a articolelor 2 alin. (2) din Legea taxei de stat nr. 213/2023 și 84 alin. (4) din Codul de procedură civilă, normele date au fost declarate neconstituționale, în textul formulat.

19. Pct. 114 din Hotărârea nr. 20 din 26 septembrie 2024 a Curții Constituționale privind controlul de constituționalitate și excepția de neconstituționalitate a articolelor 2 alin. (2) din Legea taxei de stat și 84 alin. (4) din Codul de procedură civilă:

„Curtea constată că restricția financiară contestată acționează de o manieră automată și fără să țină cont de fondul sau de perspectivele de succes ale unei cereri, criteriile considerate de către Curtea Europeană ca permițând restricții mai largi în exercițiul dreptului de acces la un tribunal (a se vedea *Apostol v. Georgia*, 28 noiembrie 2006, §, și a contrario *Tolstoy Miloslavsky v. Regatul Unit*, 13 iulie 1995, § 61). Curtea reține că acest fapt este în măsură să pericliteze exercițiul dreptului de acces la justiție în cazul persoanelor cu venituri modeste care nu-și permit să achite 200 lei, în timp ce interdicția scutirii, amânării sau eșalonării de la plata taxei de timbru are un efect disuasiv puternic în privința acestora, descurajându-le să adreseze cereri privind apărarea drepturilor lor în instanța de judecată (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Vanchev v. Bulgaria*, 19 octombrie 2017, § 54).”

20. Pct. 115 din hotărârea nr. 20 din 26 septembrie 2024 a Curții Constituționale privind controlul de constituționalitate și excepția de

neconstituționalitate a articolelor 2 alin. (2) din Legea taxei de stat și 84 alin. (4) din Codul de procedură civilă:

„Curtea constată că textul „Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.” din teza întâi a articolului 2 alin. (2) din Legea taxei de stat și textul „Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepțiile prevăzute de Legea taxei de stat nr. 213/2023.” din teza întâi a articolului 84 alineatul (4) din Codul de procedură civilă, sunt neconstituționale”.

21. Pct. 116 din hotărârea nr. 20 din 26 septembrie 2024 a Curții Constituționale privind controlul de constituționalitate și excepția de neconstituționalitate a articolelor 2 alin. (2) din Legea taxei de stat și 84 alin. (4) din Codul de procedură civilă:

„Până la modificarea legislației relevante în sensul considerentelor hotărârii Curții, judecătorul sau instanța de judecată, la cererea persoanei, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, va decide scutirea, amânarea sau eşalonarea de la plata taxei de timbru pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac”.

22. Art. 2 alin.(1), (4) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare de la 01 ianuarie 2024), prevede că:

„(1) Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice și juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum și pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac.

(4) Taxa de timbru constituie 200 de lei”.

23. Art. 3 lit. a) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare de la 01 ianuarie 2024),

„a) Cererile de chemare în judecată, cererile reconvenționale, cererile de intervenție principală, cererile de apel, cererile de recurs și alte cereri prevăzute în anexa nr. 1, cererile de contestare a actelor și acțiunilor executorului judecătoresc, precum și pentru cererile de eliberare de către instanța de judecată a copiilor (duplicatelor) de pe documente, conform anexei nr. 1;”

24. Pct. 1.16 din anexa nr.1 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare de la 01 ianuarie 2024), reglementează că:

„Cuantumul taxei de stat pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor de judecată constituie 85% din taxa de stat achitată în prima instanță, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 85% din taxa calculată din suma contestată.”

25. Art. 6 alin. (9) al Legii cu privire la taxa de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 (în vigoare de la 01 ianuarie 2024), reglementează că,

„Dovada achitării taxei de stat se face prin originalul chitanței sau notei de plată, certificat de instituția financiară care a efectuat operațiunea, cu menționarea destinației plății, sau prin chitanța care confirmă achitarea taxei de stat prin Serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay).”

26. Art.83 din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii de apel), stabilește că:

„Taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat nr. 213/2023. Se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvențională, cererea de intervenție principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrate, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești, precum și alte cereri prevăzute la pct. 1 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023. ”

27. Art. 84 alin. (1), (4) din Codul de procedură civilă, prevede că:

„Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanță, cât și în căile de atac, în temeiul legii.

Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eșalonare, cu excepțiile prevăzute de Legea taxei de stat nr. 213/2023.”

28. Art. 85 din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii de apel):

„Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanță, cât și în căile de atac, în temeiul legii. Taxa de timbru se achită în contul instanțelor de judecată și se gestionează în conformitate cu art. 43 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. Quantumul taxei de timbru este determinat în mărime fixă conform Legii taxei de stat nr.213/2023. Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eșalonare, cu excepțiile prevăzute de Legea taxei de stat nr. 213/2023. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie și nici nu se compensează din contul părții care a pierdut procesul. ”

29. Art.364 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii de apel), prevede că:

„(1) Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

30. Art. 368 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă (în redacția legii în vigoare la data depunerii cererii de apel, stipulează că:

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

(3) Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

31. Art. 369 alin. (1) lit. a), alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

(2) Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a emis încheierea contestată la data de 31 decembrie 2024 (f.d.161/164).

33. Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.232 (f.d.165), rezultă că la 27 ianuarie 2025, Curtea de apel Centru (anterior Curtea de Apel Chișinău), a expediat prin intermediul poștei terestre în adresa participanților la proces, copia încheierii din 31 decembrie 2024, însă, la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea acestora de către recurenți.

34. Prin urmare, recursurile declarate la 29 ianuarie 2025, de către Socolveac Victor și Socolveac Valentina, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Centru, împotriva încheierii din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru, sunt în termen.

35. Examinând suportul probatoriu administrat speței precum și argumentele recurenților invocate în cererile de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acestea urmează a fi admise, din motivele ce succed.

36. Recapitulând esența litigiului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că prin hotărârea din 26 iunie 2024 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Socolveac Victor. S-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Termoelectrica” și s-a încasat în mod solidar de la Socolveac Valentina și Socolveac Victor, în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 8, suma de 8859,27 de lei, cu titlu de datorie pentru consumul energiei termice acumulată în perioada 01 decembrie 2021-31 ianuarie 2023. Suplimentar, s-a încasat în mod solidar de la Socolveac Valentina și Socolveac Victor în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 270,00 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d. 114).

37. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 17 iulie 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.120), Socolveac Valentina a declarat apel împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului cu casarea hotărârii instanței de fond (f.d.117). Totodată înaintând și cerere cu privire la scutirea apelantei de la plata taxei de stat (f.d.118).

38. La fel, invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 17 iulie 2024, prin intermediul aceluiași serviciu poștal (f.d.120), Socolveac Victor a declarat apel împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de SA „Termoelectrica” să fie respinsă, iar acțiunea reconvențională formulată de Socolveac Victor să fie admisă (f.d.121).

39. În contextul prevederilor art. 368 alin.(1)-(3) din Codul de procedură civilă, enunțate la pct.22, prin încheierea din 03 decembrie 2024 a Curții de

Apel Chișinău (corectată prin încheierea din 30 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru (f.d.159/160)), s-a respins cererea apelantei Socolveac Valentina privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu se dă curs apelurilor declarate de Socolveac Valentina și Socolveac Victor, împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. S-a acordat apelanților Socolveac Valentina și Socolveac Victor, un termen de 10 (zece) zile, din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză, pentru depunerea unei cereri de apel traduse în limba română, motivate și semnate corespunzător, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea copiilor de pe cererea de apel într-un număr egal cu numărul participanților la proces, cu anexarea originalului dovezii de achitare a taxei de timbru în sumă de 200,00 de lei, pentru fiecare, și a taxei de stat în sumă de 404,33 de lei, pentru fiecare. S-a comunicat apelanților Socolveac Valentina și Socolveac Victor că rechizitele bancare pentru achitarea taxei de stat sunt disponibile pe site-ul Curții de Apel Chișinău <https://cac.instante.justice.md/ro/content/taxa-de-stat>. S-a explică apelanților că, cererea de înlăturare a neajunsurilor menționate urmează să fie prezentată și înregistrată nemijlocit în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău în termenul stabilit, iar în caz de neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a indicațiilor din prezenta încheiere, la expirarea termenului acordat, cererea de apel va fi restituită de către un complet din 3 judecători, fără citarea participanților (f.d.161/164).

40. Aici este de notat că, copia încheierii (fără curs) a instanței de apel din 03 decembrie 2024 a fost recepționată de apelanții Socolveac Valentina și Socolveac Victor, la data de 18 decembrie 2024, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.142/143).

41. Drept urmare, termenul de 10 zile pentru achitarea taxei de stat a început a curge din 19 decembrie 2024, ziua imediat următoare recepționării încheierii și urma să expire la 30 decembrie 2024, inclusiv.

42. La 26 decembrie 2024, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Centru (anterior Curtea de Apel Chișinău), Socolveac Valentina a depus cerere de apel motivată și o cerere prin care a solicitat repetat scutirea de la plata taxei de stat. La aceeași dată, Socolveac Victor a înaintat cerere de apel motivat și cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, însă, în termenul acordat de instanța de apel prin încheierea din 03 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, apelanții Socolveac Valentina și Socolveac Victor, nu au prezentat dovada de plată a taxei de stat în mărime de 404,33 de lei, pentru fiecare, pentru depunerea cererilor de apel.

43. Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru, a constatat ca abuzivă cererea repetată înaintată de apelanta Socolveac Valentina cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. A respins cererea apelantului Socolveac Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. A restituit apelurile declarate de Socolveac Valentina și Socolveac

Victor, împotriva hotărârii din 26 iunie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelanții nu au îndeplinit integral indicațiile instanței de apel din încheierea din 03 decembrie 2024.

44. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate în raport cu argumentele formulate în cererile de recurs și materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel adoptată prin încheierea contestată nu poate fi menținută, din motivele ce succed.

45. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că din conținutul încheierii din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru, rezultă că instanța de apel a reținut faptul că la 26 decembrie 2024, Socolveac Victor și Socolveac Valentina au prezentat instanței cererile de apel motivate fără a fi traduse în limba română.

46. În acest context Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră premature și nejustificate concluziile și soluția instanței de apel despre necesitatea restituirii cererilor de apel declarate de Socolveac Victor și Socolveac Valentina, împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 03 decembrie 2024 a Curții de Apel Centru.

47. Or, din materialele cauzei rezultă cert că atât Socolveac Victor cât și Socolveac Valentina, la 26 decembrie 2024, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Centru, Socolveac Valentina au depus cererile de apel motivate în limba rusă cu traducerea acestora în limba română (f.d.144verso/146verso; 153verso/154verso).

48. Cu privire la cererea depusă de Socolveac Victor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și cererii depuse de Socolveac Valentina cu privire la scutirea de la plata taxei de timbru și a taxei de stat la depunerea cererii de apel, instanța de apel nu a efectuat o examinare mult aspectuală a capacității apelanților de a achita taxa de stat, precum și taxa de timbru motivând că probele prezentate de apelanții nu demonstrează incapacitatea reală de plată a taxei de stat a acesteia.

49. Pornind de la cele menționate supra, precum și prin prisma normelor legale enunțate la pct. 20-28 din prezența încheiere, coroborate cu probele administrate la dosar, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiată concluzia instanței de apel referitoare la faptul că apelanții au înaintat repetat cereri privind scutirea de la plata taxei de stat și de timbre, motiv din care a fost apreciată de instanță ca una abuzivă și care duce la tergiversarea procesului. Mai mult ca atât, instanța de apel a considerat necesar de a remarca că solicitând în mod repetat scutirea de la plata taxei de stat, apelanta Socolveac Valentina nu a prezentat la materialele cauzei probe corespunzătoare, or, anexarea la materialele cauzei a facturii de plată pentru gazele naturale și pentru energia electrică consumate în luna noiembrie 2024 nu reflectă situația financiară reală

a acestora, respectiv, nefiind întrunite condițiile art. 85 și 86 din Codul de procedură civilă, pentru a fi admisă scutirea sau amânarea plății taxei de stat.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel eronată, deoarece apelanții au justificat lipsa mijloacelor financiare și imposibilitatea achitării integrale a taxei de stat la depunerea apelului.

51. Or, din materialele cauzei se reține că potrivit Legitimației seria CN nr.XXXX eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica din 08 iunie 2015, Socolveac Victor dispune de pensie XXXXXXX (f.d.150), iar, potrivit Ordinului de eliberare a numerarului din 06 decembrie 2014, emis de ÎS „Poșta Moldovei”, ultimul dispune de pensie în cuantum de 3461,62 de lei (f.d.151).

52. Tot, din materialele cauzei se reține că potrivit Legitimației seria CN nr.XXXX eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica din 07 septembrie 2017, Socolveac Valentina dispune de pensie pe limită de vârstă (f.d.119), iar, potrivit Ordinului de eliberare a numerarului din 06 decembrie 2014, emis de ÎS „Poșta Moldovei”, ultimul dispune de pensie în cuantum de 1675,05 de lei (f.d.119).

53. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră necesar de a menționa că analizând informația de pe portalul Biroului Național de statistică al RM (a se vedea pagina web - <https://statistica.gov.md/ro>), a reținut că minimumul de existență pentru pensionari în orașele mari, pentru semestru I al anului 2024 a constituit suma de 2 726,00 de lei.

54. Cele menționat supra denotă faptul că apelanții sunt în imposibilitate de a achita taxa de stat în cuantum de 404,33 de lei, pentru fiecare, precum și taxa de timbru de către Socolveac Valentina, în cuantum de 200,00 de lei, la depunerea cererilor de apel din motivul lipsei mijloacelor financiare pentru achitarea acestora, or, aceștia fiind pensionarii și beneficiază doar de pensia acordată de CNAS din bugetul asigurărilor sociale de stat.

55. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea depusă de Socolveac Victor cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, cât și cererea depusă de Socolveac Valentina cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat și taxa de timbru la depunerea cererii de apel, sunt întemeiate, bazată pe motive și probe pertinente ce demonstrează incapacitatea acestora în vederea achitării taxei de stat de către Socolveac Victor și Socolveac Valentina, precum și a taxei de timbru de către Socolveac Valentina, or, instanțele naționale au sarcina de a aprecia, într-un caz concret, proporționalitatea și capacitatea justițiabilului de a achita taxa de stat, calculată în baza legii, în funcție de situația financiară a persoanei, urmărind ca taxa impusă să nu fie de natură a-i îngreuna accesul la justiție.

56. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la

emiterea încheierii recurate și întru respectarea dreptului la un proces echitabil al recurenteii, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de Socolveac Victor și Socolveac Valentina, de a casa încheierea din 31 decembrie 2024 și de a soluționa prin decizie problema în fond, prin scutirea lui Socolveac Victor și Socolveac Valentina de la plata taxei de stat, precum și scutirea lui Socolveac Valentina de la plata taxei de timbru la depunerea cererilor de apel și a restitui cauza la Curtea de Apel Centru, pentru examinarea apelului în fond.

57. În conformitate cu art.424 alin.(2), art. 427 lit. c) art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursurile declarate de Socolveac Victor și Socolveac Valentina.

Casează încheierea din 31 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 8 împotriva lui Socolveac Victor și Socolveac Valentina cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei pentru consumul energiei termice și compensarea cheltuielilor de judecată, și acțiunea reconvențională înaintată de Socolveac Victor împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la recunoașterea faptului lipsei contractului de furnizare a energiei termice, lipsa dreptului de a cere plata pentru un serviciu nesolicitat, anularea facturii de plată pentru energie termică pentru luna ianuarie 2023, și se emite o nouă decizie sub formă de încheiere, prin care:

Admite cererea depusă de Socolveac Valentina cu privire la scutirea de la plata taxei de timbru la depunerea cererii de apel.

Scutește apelanta Socolveac Valentina de la achitarea taxei de timbru la depunerea cererii de apel în mărime de 200,00 de lei.

Admite cererile depuse de Socolveac Victor și Socolveac Valentina cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelurilor.

Scutește apelanții Socolveac Victor și Socolveac Valentina de la achitarea taxei de stat la depunerea cererilor de apel în mărime de 404,33 de lei, pentru fiecare.

Restituie cauza la Curtea de Apel Centru pentru judecarea apelurilor în fond, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat